

Handläggare
Katarina Waller
Telefon: 0850824400

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2022-08-25

Förskolerapport 2021

Svar på remiss från Kommunstyrelsen Dnr KS 2022/600

Förvaltningens förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått i uppdrag att besvara remissen om förskolerapport 2021. Förskolerapporten syftar till att ge en stadsövergripande bild av både fristående och kommunal förskola i Stockholms stad 2021. Förvaltningen instämmer med förskolerapportens utvecklingsområden men vill komplettera med ytterligare tillägg utifrån lokala förutsättningar.

Bakgrund

Utbildningsnämnden har i uppdrag från kommunfullmäktige att årligen ta fram en förskolerapport. Förskolerapporten syftar till att ge en stadsövergripande bild av både fristående och kommunal förskola i Stockholms stad 2021. Kommunstyrelsen har remitterat förskolerapport 2021 till stadsdelsnämnden för yttrande.

Ärendet

Förskolerapporten baseras bland annat på offentlig statistik och uppgifter från SCB, Skolverket, Sweco och ILS (stadens system för integrerad ledning och styrning). Stadsdelsförvaltningarna redovisar underlag till rapporten utifrån utvecklingsområden och nationellt angelägna områden för förskolan. Rapporten grundar sig också på uppgifter från förskolor med enskilda huvudmän.

Förskolerapporten innehåller slutsatser utifrån följande områden.

- Personalens utbildningsnivå och faktiska förutsättningar för uppdraget.
- Tillgång till förskola och tidigare förberedelser för fortsatt utbildning.
- Fortsatt utveckla bilden av likvärdig kvalitet i stadens förskola.

Förskolerapporten föreskriver att åtgärder inom dessa områden bör prioriteras för att förbättra kvaliteten och likvärdigheten för alla barn i Stockholms stads förskola.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer med förskolerapportens utvecklingsområden men vill komplettera med ytterligare tillägg utifrån lokala förutsättningar. Förvaltningen beskriver nuläget inom förvaltningens förskolor utifrån de slutsatser och behov av åtgärder som lyfts i förskolerapporten. Förvaltningen anser att förskolerapporten inte visar den variation av utmaningar som finns mellan stadsdelarna inom staden. Förvaltningen skulle önska att förskolerapporten gav en tydligare bild av de olika utmaningar och behov av resurser som finns inom stadsdelarna idag.

Personalens utbildningsnivå och faktiska förutsättningar för uppdraget

Av förskolerapporten framgår att ledarskapet har en särskild betydelse i utsatta områden och vidare att det inte räcker med ledarskap på distans i socioekonomiskt utsatta områden. Förskollärares ledarskap är en viktig faktor i utbildning och undervisning. Förskollärarkompetens ska fördelas för att kunna erbjuda en likvärdig förskola med hög kvalitet för samtliga barn. Inom förvaltningen fördelas legitimerade förskollärare över samtliga avdelningar.

Funktionellt delat ledarskap

Förvaltningen genomförde våren 2021 en organisationsjustering med syfte att bland annat främja det pedagogiska ledarskapet, ett så kallat funktionellt delat ledarskap. Rektor ansvarar för det nationella pedagogiska uppdraget och har ett tätt samarbete med enhetschef som ansvarar för det kommunala/administrativa uppdraget. En första tidig uppföljningsenkät har genomförts med syfte att få en bild av hur medarbetarna uppfattar organisationsjusteringen. Utfallet av enkäten har analyserats av rektorer och enhetschefer i dialog med avdelningschef samt har återförts till medarbetarna. Resultatet visar att medarbetarna är medvetna om organisationsjusteringen. För vissa upplevs förändringen som positiv, exempelvis att det blivit mer tydligt kring ledningsfunktionernas syfte medan andra upplever det som otydligt. För att tillsammans med medarbetarna utveckla arbetet görs kontinuerliga uppföljningar och justeringar.

För att ytterligare stärka möjligheten att stödja medarbetare i det pedagogiska arbetet finns det sedan organisationsjusteringen totalt nio pedagogiska utvecklingsledare, att jämföra mot tidigare sju. De pedagogiska utvecklingsledarna arbetar på uppdrag av rektor med syfte att stödja de pedagogiska processerna.

Personalens kompetens i svenska språket

I förskolerapporten lyfts behov av att höja personalens kompetens i det svenska språket. Sedan våren 2020 finns en språkkurs inom förvaltningen med syfte att stärka medarbetares svenska språk i arbetet med barnen. Satsningen sker i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen. Innehållet i språkkursen utgår från praktiskt arbete och de satsningar som redan finns inom förvaltningen, till exempel kompetensutveckling i språk-läs- och skrivdidaktik (Läslifvet) och arbetet med förskolornas fysiska miljöer till vilket ett basmiljödokument tagits fram.

Personalens utbildningsnivå

Enligt förskolerapporten är andelen personal med övrig utbildning, de medarbetare som saknar utbildning för att arbeta med barn, den största gruppen medarbetare i stadens förskolor. Förvaltningen uppmanar medarbetare att delta i barnskötarutbildningen som genomförs i stadens regi vid Midsommarkransens gymnasium, en utbildning som ger vikarieersättning via utbildningsförvaltningen. Förvaltningen ser det som problematiskt att medarbetare som fullföljt den barnskötarutbildningen inte ses som barnskötare utifrån Skolverkets bedömning och att statistiken som redovisas i förskolerapporten därmed blir missvisande.

Förvaltningen ser ett värde i att nyttja det kompetenskartläggningssystem som finns inom staden vid inventering av personalens utbildningsnivå. För att systemet ska kunna nyttjas till sin fulla potential behöver det finnas en ägare av drift och underhåll, något som saknas idag.

Tillgång till förskola och tidigare förberedelser

Andelen inskrivna barn i Skärholmen är lägre än de flesta övriga stadsdelsnämndområden. Förvaltningen ser ändå en positiv trend i statistik från Sweco som visar att andelen inskrivna ettåringar i stadsdelsnämndsområdet ökar, vilket inte är en generell trend inom staden.

Orsaksanalys

Förvaltningen samlar in kunskap om orsaker till att vårdnadshavare väljer att inte placera sina barn i förskolan vilket kommer sammanställas till en orsaksanalys. En enkätundersökning som

genomfördes i stadsdelsnämndområdet, och besvarades av 286 personer, visade att respondenter saknar kunskap om förskolan och flertalet vet inte var de ska söka mer information. Av de som inte har barnen inskrivna i förskolan anges låg ålder som ett skäl även om barnet är mer än ett år gammalt. Vårdnadshavare anger också att man inte vill skriva in sitt barn i förskolan, både för att man inte ser behovet men det finns också ett fåtal som tror att förskolan är dålig för barnet. Utifrån resultatet fortsätter arbetet med att undersöka förutsättningar för kommunikation av förskolan samtidigt som dialog inleds med föräldrarådgivare samt öppen förskola.

Inventering av icke inskrivna barn

Förvaltningen ser att uppdraget om att öka inskrivningsgraden är komplext utifrån att det saknas kompletta och korrekta underlag kring vilka barn som inte är inskrivna i förskolan. Informationen i stadens köhanteringssystem kräver manuell bearbetning och personella resurser. En grupp av de barn som inte är inskrivna i förskolan står i kö men har ännu inte fått plats eller står i kö men har inte börjat ännu. Vidare ser förvaltningen att inventeringen av ej inskrivna barn med fördel kan ske centralt för att säkerställa att samma parametrar används. Det skulle även ge staden en översiktlig bild av var dessa barn bor. Förvaltningen har fört fram utvecklingsbehovet kring stadens köhanteringssystem och instämmer med förskolerapporten om att det finns ett stort behov av statistikunderlag för närvaro och oregelbunden närvaro.

Introduktionsförskolan

Förvaltningen ser att den personliga kontakten med vårdnadshavare är viktig för att öka kunskapen om förskolan och hur förskolan gynnar barnen. De öppna förskolorna och introduktionsförskolan är därför viktiga vägar in till förskolan. Stadens stora satsning på introduktionsförskolor, som möter många nyanlända familjer, bör därför lyftas fram i förskolerapporten.

Fortsätt utveckla bilden av likvärdig kvalitet

Förvaltningen anser, liksom förskolerapporten, att det är svårt att få en översiktlig lägesbild av likvärdig kvalitet när analysen utgår från olika underlag. Till exempel granskas privata och kommunala förskolor inom staden på olika sätt. För att öka transparens och delaktighet skulle förvaltningen önska att förskolerapporten remitteras innan den blir en fastställd rapport.

Jämställdhetsanalys

Förskolerapporten lyfter skillnader i förskoleundersökningens resultat mellan pojkar och flickor. I övrigt behandlas inte jämställdhetsfrågor i rapporten och dess slutsatser bedöms inte ha några negativa konsekvenser för jämställdhet.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Britt Karlsson
Ansvarig
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Förskolerapport 2021
2. Tjänsteutlåtande utbildningsförvaltningen
3. Protokollsutdrag §11 Sammanträdesprotokoll 04/2022
Sammanträdesdag 2022-04-28

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2022-08-07
Britt Karlsson, Ansvarig	2022-08-07